

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет Педагогічний

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

шифр і назва

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка та психологія вищої школи
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	нормативний
Курс/семестр	2 / III
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
2. Опис дисципліни	
Дисципліна забезпечує набуття здобувачами PhD знань у галузі педагогіки та психології вищої школи, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до трудової діяльності.	
Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: забезпечити опанування здобувачами третього рівня вищої освіти основами теорії та історії вищої освіти, дидактики вищої школи та концептуальних засад виховання студентської молоді для підготовки їх до викладацької діяльності у ЗВО, формування відповідних професійних знань та набуття педагогічного досвіду.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити здобувачів з основами науки, історією та дидактикою вищої школи; - розглянути шляхи розвитку вищої освіти в Україні та за її межами, концептуальні моделі університетської освіти, з'ясувати сутність ідеї університету як інноваційного закладу; - навчити організовувати освітній процес у вищій школі, налагоджувати взаємодію на засадах глибокої поваги до студентів, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби навчання і виховання; - ознайомити зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми; - підготувати до виконання функцій викладача вищої школи під час проходження асистентської практики у ЗВО; - розкрити структуру педагогічної майстерності викладача, основні шляхи її вдосконалення, зробивши наголос на ролі та методах професійного самовдосконалення викладача вищої школи. 	

Компетентності

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО, наукових структурах.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо, на основі дотримання у фаховій діяльності етичних міркувань професійної етики, міжкультурної толерантності, з дотриманням норм академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Здатність володіти педагогічною майстерністю, професійними вміннями до поглиблення наукових знань фахівцям галузі загальної педагогіки, історії педагогіки.

СК 8 Здатність до професійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Знати систему організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

ПРН 7. Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі у галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямках за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

ПРН 10. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, послідовну відданість розвитку нових ідей у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
III	011 Освітні, педагогічні науки	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вища освіта як важлива складова структури освіти	2 год		4 год
Тема 1. Становлення і розвиток педагогіки вищої школи як науки. Цілі Болонського процесу, визначальні властивості європейської вищої школи. Формування європейської та світової співдружності університетів		2 год	4 год
Тема 2. Вища освіта України в контексті вищої освіти в світі. Розвиток університетської освіти в Україні	2 год		4 год
Тема 3. Педагогіка вищої школи як наука і методи науково-пед. дослідження	2 год		4 год
Тема 4. Процес навчання у вищій школі. Сучасні дидактичні концепції освіти.	2 год		4 год
Тема 2. Процес навчання у вищій школі. Сучасні дидактичні концепції освіти.		2 год	4 год
Тема 5. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі	2 год		4 год
Тема 3. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі		2 год	4 год
Тема 6. Основи психології ВШ. Сутність, мета, завдання, закономірності та принципи виховання молоді.	2 год		4 год
Тема 7. Основи педагогічного менеджменту системі вищої освіти.	2 год		4 год
Тема 4. Основи психології ВШ. Основні категорії психології вищої школи. Психологія пізнавальних процесів. Психологічні особливості діяльності викладача ВШ		2 год	4 год
Тема 8. Педагогічна майстерність викладача	2 год		4 год

Тема 9. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.	2 год		4 год
Тема 10. Психологія особистості студента	2 год		4 год
Тема 5. Психологічні аспекти спілкування викладача і студента		2 год	4 год
ЗАГАЛОМ	20	10	60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Практичні заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне/творче завдання	20
Залік/екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Література

1. Конституція України. Київ, 1996.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 2018 р. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2018 р.[електронний ресурс]: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
3. Закон України «Про освіту» від 25.03.1996 р. *Голос України*, 1996. 25 квітня
4. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. *Інформаційний збірник наказів МОН України*. 1996. № 13.
5. Концепція національного виховання. *Рідна школа*. 1995. № 6. С. 3-10.
6. Концепція громадянського виховання. *Освіта України*. 2000, 9 серпня.
7. Національна доктрина розвитку освіти (затверджена Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002). *Освіта України*. 2002, 23 квітня.
8. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: *підручник*. Київ: Либідь, 1998. 557 с.
9. Белова Л.О. Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики: *навч. посіб.* Харків: Вид-во НУА, 2004. 264 с.
10. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.

11. Виховна робота зі студентською молоддю: *навч. посіб.* / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. Одеса: Фенікс, 2006. 288 с.
12. Вища освіта в Україні: *навч. посіб.* / За ред. В.Г.Кременя, С.М.Ніколаєнка. Київ: Знання, 2005. 327 с.
13. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *метод. посібн.* Київ: ЦНЛ, 2003. 316 с.
14. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *підручник.* Київ: ЦНЛ, 2006. 384 с.
15. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: *навч. посіб.* Київ: ЦНЛ, 2005. 396 с.
16. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 997. С. 257.
17. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: *навч. посіб.* Київ: ЦНЛ, 2005. 224 с.
18. Декларація принципів толерантності. *Педагогіка толерантності.* 1999. № 3-4. С. 175.
19. Дичківський І.М. Інноваційні педагогічні технології: *навч. посіб.* Київ: Академвидав, 2004. 334 с.
20. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: *навчально-методичний посібник.* 2-ге вид.,перероб. і доп. Кіровоград: ПП «Ексклюзив –Систем», 2015. 146 с.
21. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
22. Золотухина С.Т., Лозова В.И., Пташный О.Д. Контроль учебно-познавательной деятельности студентов (историко-педагогически аспект): *Монография.* Харків:Изд-во Вировець А.П. Издательская группа «Апостроф», 2012. 288 с.
23. Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. Київ, 2003. № 20. С. 3.
24. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: *посіб. для магістрів.* Київ: Вид-во Паливода А.В., 2008. 136 с.
25. Коротяев Б.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* Київ: НМК ВО, 1990. 176 с.
26. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* Київ: Знання, 2005. 48 с.
27. Макаренко А. С. Методика виховної роботи. Київ, 1990. 120 с.
28. Макаренко А.С. Методика организации воспитательного процесса. *Пед. сочинения: В 8-ми т.* Т1. Москва, 1983. С.323.
29. Макаренко А. С. Педагогічна поема. *Твори: В 7 т.* Київ, 1953. Т. 1.
30. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: *навч. посіб.* / За ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. Київ: Вища школа. 323 с.
31. Ораторське мистецтво: *навчальний посібник для студентів вищ.навч.закл.юрид.спец.* Видання третє, стереотипне / Н.П.Осипова, Д.Воднік, Г.П.Клімова [та ін.] ; за ред. Н.П.Осипової. Харків: Одиссей, 2007. 144с.
32. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* Київ: ЦУЛ, 2009. 427 с.
33. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* / За ред. З.Н.Курлянд. Київ: Знання, 2005. 399 с.
34. Педагогічна майстерність /за ред. І.А.Зязюна. Київ, Вища школа, 1997. 349 с.
35. Педагогічна майстерність: *Підручник* / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А.Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
36. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: *навч. посіб.* Київ: 2003. 116 с.
37. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: *навч. посіб.* Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 127 с.
38. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: *навч. посіб.* Київ: Тансоа, 2006. 88 с.

39. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: *навч. посіб.* Київ: Вища школа, 2005. 239 с.
40. Соловей М.І. Виховна система у вищому навчальному закладі: *навч. посіб.* Київ: Ленвіт, 2003. 257 с.
41. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* Київ: Кондор, 2011. 628 с.
42. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* Київ: Академвидав, 2010. 456 с.
43. Педагогіка і психологія вищої школи: *навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни* / Державна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України / Л.М. Петренко (уклад.). Ірпінь, 2007. 78с.
44. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: *Підручник*. 2-е вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. К.: К.: Каравела, 2008. 352 с.
45. Професійна освіта : словник : *навч.посіб.* / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вища освіта, 2000. 380 с.
46. Савчин М.В. Соціальна психологія. Дрогобич, 2001.

Додаткова література

47. Артемчук Г.І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: *Монографія*. Київ: Ленвіт, 2004. 176 с.
48. Вища освіта в Україні: Нормативно-правове регулювання: у 3 томах / За ред. Степка М.Ф., Горбунової Л.М. Київ: Форум, 2007. 1798 с
49. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді. *Монографія* / Авт. кол, за ред. М.Михальченка. Київ: Пед. думка, 2010. 312 с.
50. Волков Г.И. Лекция и лекторское мастерство. Методическая разработка для преподавателей. Київ : Из-во УСХА, 1984. 60 с.
51. Всемирная декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры. *Вестник высшей школы*. Almaty, 1999. № 3. С. 29-35.
52. Гавакова Т.И. Внушение в педагогическом процессе. Основы педагогического мастерства: *Учеб. пособие* / Под ред. И.А. Зязюна. Київ, 1987. С. 78.
53. Горальский Анджей. Правила тренінгу творчості. Львів, ВНТЛ, 1998. 52с.
54. Історія української школи і педагогіки: *Хрестоматія* / Упоряд. О.О.Любар; за ред. В.Г.Кременя. Київ: Знання, 2003. С. 615-759.
55. Корсак К.В. Світова вища освіта: Порівняння і визначення закордонних кваліфікацій і дипломів. *Монографія*. Київ: МАУП-МКА, 1997. 208 с.
56. Мистецтво бути викладачем: *практ. посіб.* / За ред. О.І.Сидоренка. Київ: НМЦ «Консорціум», 2003. 144 с.
57. Модестова Т. Самостійна робота як складова педагогічної підготовки студентів магістратури. *Вища школа*. 2012. № 2. С. 80-86.
58. Мороз І.В. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: *Довідник для студентів*. К.: Освіта України, 2005. 80 с.
59. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть. *Вища освіта України*. 2001. № 1. С. 11-17.

60. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: *Колект. моногр.* / За заг. ред. В.Андрущенко, В.Лугового. Київ: Пед. думка, 2008.256 с.
61. Педагогічний словник/ За ред. Ярмаченка М.Д. К.: Педагогічна думка, 2001. С. 300.
62. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. Київ, 1982. 125 с.
63. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність учителя. Київ, 1981.
64. Скотт Д. Г. Конфликты, пути их преодоления. Киев, 1991. С. 115-130.
65. Станиславский К. С. Работа актера над собой. *Собр. соч.:* В 8 т. 2. С. 57-60,С. 122, С. 108-113.
66. Сухомлинський В. О. Лист про педагогічну етику. *Вибр. твори:* В 5 т. Т. 5. С.591-600.
67. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям. *Вибр. твори:* В 5т. Т. 2. С. 421.
68. Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект: *Монографія* / За ред.. Н.Г.Ничкало. Київ, 1999. 296 с.
69. Цимбалюк І.М. Підвищення професійної кваліфікації психолого-педагогічної праці: *навч.-метод.посібник.* Київ, 2004.

14. Інформаційні ресурси

1. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти України» (редакція від 4.07. 2005 р.). *Електронний ресурс.* Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005>
- 2.Наказ МОН України від 20.10.2004 р. № 812 «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу». *Електронний ресурс.* Режим доступу: www.mon.gov.ua/images/files/osvita/Evrointehraciya/mon_812.doc
3. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс.* Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	д.пед.н., проф. Завгородня Тетяна Костянтинівна
Контактна інформація викладача	tetiana.zavgorodnia@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2
--------------------------	--

Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання додатковим тестуванням на сайті дистанційного навчання http://www.d-learn.pu.if.ua/ .
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	незараховуються
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	За роботу під час лекційних занять.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи PROMETHEUS, ДНУ «УкрІНТЕІ», EDERA.

Викладач: д.пед.н., проф. Завгородня Т.К.